

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Друштво са ограниченом одговорношћу Агро ПНБ д.о.о. Сремска Каменица ("Матично друштво") основано је 13. јула 2007. године. Матично друштво је 16. јула 2007. године регистровано код Агенције за привредне регистре решењем бр. БД 73354.

Претежна делатност Матичног друштва и његовог зависног друштва (заједно „Група“) је гајење жита и других усева и засада, узгој говеда и свиња, производња и прерада меса, као и производња млинских производа и производа од брашна.

Седиште Матичног друштва је у Сремској Каменици, улица Слободана Бајића 14.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе консолидације

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје Матичног друштва и зависног друштва Панвита-Нова бразда а.д. Ђурђин. Матично друштво је дана 24. августа 2007. године преузело контролни пакет акција зависног друштва.

Сви материјално значајни износи трансакција које су настале из међусобних пословних односа између наведених друштава елиминисани су приликом поступка консолидације.

Имајући у виду да су консолидовани финансијски извештаји за 2008. годину састављени по први пут, упоредни подаци за претходну годину нису приказани.

2.2. Рачуноводствени метод

Консолидовани финансијски извештаји Групе састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС, бр. 46/2006) и другим рачуноводственим прописима који се примењују у Републици Србији.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени по методу првобитне набавне вредности.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара, односно у функционалној валути која је домицилна валута Републике Србије, а приказани су у формату прописаном Правилником о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС, бр. 114/2006, 5/07 и 119/08).

2.3. Приходи и расходи

Приходи од продаје робе и услуга признају се у билансу успеха под условом да су сви ризици и користи прешли на купца. Приходи од продаје се евидентирају у моменту испоруке робе, односно извршења услуге. Приходи се исказују по фактурној вредности, умањеној за одобрене попусте и порез на додату вредност.

Расходи се обрачунавају по начелу узрочности прихода и расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**2.4. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања**

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову динарску противвредност по званичном курсу, важећем на дан биланса стања.

Позитивне и негативне курсне разлике по основу прерачуна пословних промена потраживања и обавеза у страним средствима плаћања су књижене у корист или на терет биланса успеха.

Ефекти позитивних и негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле и прерачуна потраживања и обавеза у иностраној валути су књижени у корист или на терет временских разграничења. Сразмеран износ разграничених курсних разлика преноси се у биланс успеха на дан доспећа обавеза, односно потраживања по основу којих су курсне разлике обрачунате.

2.5. Порез на добитак*Текући порез*

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са прописима о опорезивању Републике Србије. Коначни износ обавезе пореза на добитак утврђује се применом пореске стопе од 10% на пореску основицу утврђену у пореском билансу. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха који се коригује за сталне разлике које су дефинисане прописима о опорезивању Републике Србије.

Републички прописи не предвиђају да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 10 година.

Одложени порез

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле између књиговодствене вредности средстава и обавеза у финансијским извештајима и њихове одговарајуће пореске основице коришћене у израчунавању опорезивог добитка. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике, док се одложена пореска средства признају у мери у којој је вероватно да ће опорезиви добити бити расположиви за коришћење одбитних привремених разлика.

Одложени порез се обрачунава по пореским стопама за које се очекује да ће се примењивати у периоду када се средство реализује или обавеза измирује. Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**2.6. Некретнине и опрема**

Група врши иницијално признавање некретнина и опреме, који испуњавају услове за признавање за средство, по набавној вредности, односно по цени коштања за средства израђена у сопственој режији. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све трошкове у вези са довођењем средстава у употребу.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни век употребе дужи од једне године, а појединачна набавна вредност изнад просечне бруто зараде по запосленом у Републици Србији у моменту набавке.

Накнадна улагања у некретнине и опрему и инвестициона одржавања која имају за циљ продужење корисног века употребе или повећање капацитета повећавају књиговодствену вредност средства. Текуће одржавање некретнина и опреме признаје се као расход периода у коме је настало.

Након почетног признавања, грађевински објекти и опрема мере се по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ акумулиране амортизације и износ губитака по основу обезвређивања. Насупрот томе, земљиште се након почетног признавања мери по фер (поштеној) вредности.

Амортизација некретнина и опреме се израчунава применом пропорционалне методе у току процењеног корисног века употребе средстава, уз примену следећих стопа:

Грађевински објекти	2,5% - 10,0%
Производна и преносна опрема и постројења	5,0%
Намештај, погонски и пословни инвентар	10,0% - 20,0%
Рачунари и припадајућа опрема	25,0%
Вишегодишњи засади	10,0%
Основно стадо	20,0%

Основно средство се искњижава из евиденције у моменту отуђења или уколико се не очекују будуће економске користи од употребе тог средства. Добици или губици по основу продаје или отписа средства (као разлика између нето продајне вредности и нето књиговодствене вредности) признају се у билансу успеха одговарајућег периода.

2.7. Биолошка средства

Биолошка средства Друштва састоје се из основног стада.

Основно стадо се вреднује приликом почетног признавања и на датум сваког биланса стања по фер вредности умањеној за процењене трошкове продаје.

2.8. Залихе

Залихе обухватају материјал, резервне делове, алат и инвентар, трговачку робу, недовршену производњу и готове производе.

Залихе материјала, резервних делова, алата и инвентара и трговачке робе се исказују по набавној вредности или по нето продајној вредности, у зависности од тога која је нижа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**2.9. Залихе (наставак)**

Набавна вредност укључује фактурну вредност, увозне дажбине, трошкове превоза, манипулације и друге припадајуће директне трошкове, умањене за износ комерцијалних попушта, рабата и субвенција. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења за трошкове довођења залиха у стање довршености, као и за трошкове продаје.

Залихе недовршене производње и готових производа се исказују по цени коштања или по нето продајној цени ако је она нижа. Цену коштања чине трошкови материјала израде, трошкови директних зарада и општи трошкови производње неопходни за довођење залиха у стање и на место на коме се налазе на дан биланса стања.

Обрачун излаза са залиха врши се по методи просечне пондерисане цене.

2.10. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у консолидованом билансу стања Групе, од момента када Група постане уговорним одредбама везана за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором, укинута или истекла.

Потраживања

Потраживања из пословних односа признају се по номиналној вредности. Исправка вредности потраживања од купаца и финансијских пласмана врши се индиректно за износ доспелих потраживања којима је протекао рок од 60 дана од датума доспећа, а директно ако је немогућност наплате извесна и документована. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, договора о поравнању, одлуке руководства Групе или по истеку законског рока застаривања потраживања.

Готовина и готовински еквиваленти

У консолидованом извештају о токовима готовине под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се новац у благајни, као и средства на текућим и девизним рачунима.

Финансијске обавезе

Инструменти финансијских обавеза класификовани су у складу са суштином уговорних одредби. Финансијске обавезе се исказују по номиналној вредности, увећаној за камате на основу закључених уговора.

Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Приходи од продаје производа и услуга	265.789
Приходи од продаје робе	<u>15.442</u>
	<u>281.231</u>

4. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Приходи од премија и субвенција	5.184
Остали пословни приходи	<u>330</u>
	<u>5.514</u>

5. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Трошкови основног материјала	185.854
Трошкови горива и енергије	28.946
Трошкови осталог материјала (режијског)	<u>11.882</u>
	<u>226.682</u>

6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	36.058
Доприноси на терет послодавца	11.103
Трошкови накнада по основу уговора	1.412
Трошкови отпремнина	1.075
Остали лични расходи	<u>2.353</u>
	<u>52.001</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Трошкови премија осигурања	8.688
Трошкови непроизводних услуга	6.031
Индијектни порези и доприноси	3.881
Трошкови услуга одржавања	2.959
Трошкови осталих производних услуга	2.617
Трошкови платног промета	2.211
Трошкови транспортних услуга	1.948
Трошкови закупнина	1.380
Трошкови осталих услуга	<u>2.549</u>
	<u>32.264</u>

8. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Расходи камата	34.295
Негативне курсне разлике	2.351
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	2.150
Остали финансијски расходи	<u>343</u>
	<u>39.139</u>

9. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Добици од продаје и расходовања некретнина и опреме	7.374
Приходи од усклађивања вредности основног стада	5.280
Приходи од смањења обавеза	3.327
Приходи од накнада штета	2.461
Остали приходи	<u>355</u>
	<u>18.797</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

10. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	у хиљадама динара 2008.
Расходи по основу обезвређења основног стада	12.564
Губици од продаје и расходања некретнина и опреме	11.641
Остали расходи	2.140
	<u>26.345</u>

11. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Усаглашавање рачуноводственог губитка пре опорезивања и текућег пореза на добитак према пореском билансу је следеће:

	у хиљадама динара 2008.
Губитак пре опорезивања	(67.084)
Корекција за сталне разлике	437
Корекције за привремене разлике - трошак амортизације по МСФИ и пореским прописима	(21.158)
Порески губици	<u>(87.805)</u>

12. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

	у хиљадама динара			
	Земљиште и грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно
Набавна вредност				
Стање на почетку године	455.378	243.357	11.599	710.334
Набавке у току године	192	5.091	6.231	11.514
Преноси	3.022	66	(8.172)	(5.084)
Ефекти процене вредности	132.489	-	-	132.489
Пренос на залихе	-	-	(8.681)	(8.681)
Отуђења и расходања	(405)	(17.952)	-	(18.357)
Стање на крају године	<u>590.676</u>	<u>230.562</u>	<u>977</u>	<u>822.215</u>
Исправка вредности				
Стање на почетку године	290.554	163.065	-	453.619
Амортизација	3.444	10.701	-	14.145
Отуђења и расходања	(72)	(6.023)	-	(6.095)
Стање на крају године	<u>293.926</u>	<u>167.743</u>	<u>-</u>	<u>461.669</u>
Садашња вредност				
Стање на почетку године	<u>164.824</u>	<u>80.292</u>	<u>11.599</u>	<u>256.715</u>
Стање на крају године	<u>296.750</u>	<u>62.819</u>	<u>977</u>	<u>360.546</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

13. БИОЛОШКА СРЕДСТВА

	у хиљадама динара
	Основно стадо
Набавна вредност	
Стање на почетку године	45.084
Пренос са некретнина и опреме	5.084
Повећање по основу приплода и прираста	21.859
Ефекти процене вредности	(1.970)
Пренос на залихе	(10.210)
Отуђења и расходовања	(2.060)
Стање на крају године	<u>57.787</u>
Исправка вредности	
Амортизација	364
Отуђења и расходовања	(38)
Стање на крају године	<u>326</u>
Садашња вредност	
Стање на почетку године	<u>45.084</u>
Стање на крају године	<u>57.461</u>

14. ЗАЛИХЕ

	у хиљадама динара
	2008.
Недовршена производња	38.999
Готови производи	33.526
Материјал	7.490
Роба	5.257
Резервни делови	3.123
Дати аванси	584
	<u>88.979</u>

15. ПОТРАЖИВАЊА

	у хиљадама динара
	2008.
Потраживања од купаца у земљи	19.916
Остала потраживања	326
	<u>20.242</u>
Исправка вредности	(201)
	<u>20.041</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

16. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Текући (пословни) рачуни	2.134
Девизни рачуни	507
Остала новчана средства	<u>4.095</u>
	<u>6.736</u>

17. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АВР

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Разграничене негативне курсне разлике	48.196
Остала активна временска разграничења	<u>5.468</u>
	<u>53.664</u>

18. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни капитал исказан у пословним књигама Матичног друштва на дан 31. децембра 2008. године износи 8.883 хиљаде динара и састоји се од удела у новцу чланова.

Структура чланова на дан 31. децембра 2008. године је као што следи:

	<u>у ЕУР</u>	<u>% учешћа</u>
Кметијско gospodarство Ракичан д.д.		
Мурска Сوبота, Словенија	57.500	50,0%
Зоран Бороња	20.700	18,0%
Душан Бикицки	20.700	18,0%
Мирослав Бикицки	10.350	9,0%
Милица Бороња	<u>5.750</u>	<u>5,0%</u>
	<u>115.000</u>	<u>100,0%</u>

Стање капитала исказано у пословним књигама Матичног друштва на дан 31. децембра 2008. године није усаглашено са стањем у Агенцији за привредне регистре.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

19. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	у хиљадама динара 2008.
Дугорочни кредити у земљи	249.468
Дугорочни кредити у иностранству	74.878
	<u>324.346</u>
Текућа доспећа дугорочних кредита	(45.165)
	<u>279.181</u>

(а) Дугорочни кредити у земљи

Дугорочни кредити у земљи исказани на дан 31. децембра 2008. године у износу од 249.468 хиљада динара приказани су у следећој табели:

	у хиљадама динара 2008.
Нуро Alpe-Adria bank а.д. Београд	136.613
Banca Intesa а.д. Београд	40.963
ОТП банка Србија а.д. Нови Сад	35.756
Фонд за развој АП Војводине, Нови Сад	15.162
Erste Bank а.д. Нови Сад	14.623
Дугорочни робни кредити	6.351
	<u>249.468</u>

Обавезе према Нуро Alpe-Adria bank а.д. Београд на дан 31. децембра 2008. године у износу од 136.613 хиљада динара чине два кредита. Први кредит у износу од 5.924 хиљада динара или 66.667 ЕУР одобрен је 1. септембра 2006. године на период од 3 године уз каматну стопу тромесечни ЕУРИБОР+7% годишње. Други кредит је одобрен 12. децембра 2007. године у износу од 130.689 хиљада динара или 2.200.000 ЦХФ на период од 8 година уз каматну стопу шестомесечни ЛИБОР+5,9% годишње.

Обавезе према Banca Intesa а.д. Београд на дан 31. децембра 2008. године у износу од 40.963 хиљаде динара чине обавезе по основу пет кредита. Први кредит у износу од 7.884 хиљаде динара одобрен је 9. новембра 2006. године за набавку пољопривредне механизације са периодом отплате до 30. новембра 2011. године у који је урачунат и грејс период до 30. новембра 2007. године и каматном стопом од 6,95% годишње. Други кредит у износу од 8.000 хиљада динара одобрен је 23. маја 2001. године. Кредит се враћа једнократно по истеку периода од десет година. Камата се обрачунава и плаћа месечно по стопи од 1% годишње. Трећи кредит у износу од 523 хиљаде динара одобрен је 14. марта 1998. године са периодом отплате од 15 година који обухвата и грејс период од 5 година. Камата се обрачунава и плаћа годишње по стопи од 1% годишње. Четврти кредит у износу од 2.000 хиљада динара одобрен је 18. априла 2001. године за набавку трајних обртних средстава. Кредит се враћа једнократно, по истеку периода од десет година са каматном стопом од 1% годишње. Пети кредит, у износу од 22.556 хиљада динара одобрен је 11. јула 2007. године. Кредит је одобрен на период од 3 године и уз каматну стопу од 0,8% месечно.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

19. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

(в) Валутна структура дугорочних кредита

	у хиљадама динара 2008.
ЦХФ	176.241
ЕУР	108.675
РСД	39.430
	<u>324.346</u>

20. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама динара 2008.
Обавезе по основу позајмица	86.245
Обавезе по основу финансијског лизинга	9.169
	<u>95.414</u>
Текућа доспећа	(2.181)
	<u>93.233</u>

Обавезе по основу позајмица које на дан 31. децембра 2008. године износе 86.245 хиљада динара или 1.077.391 ЕУР односе се на допунске уплате извршене од стране оснивача KG Rakičan д.д. Мурска Собота, Словенија.

21. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама динара 2008.
Краткорочни кредити од банака у земљи	47.661
Текућа доспећа дугорочних кредита	45.165
Текућа доспећа осталих дугорочних обавеза	2.181
Остале краткорочне финансијске обавезе	1.311
	<u>96.318</u>

22. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	у хиљадама динара 2008.
Обавезе према добављачима у земљи	66.683
Примљени аванси	16.395
	<u>83.078</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

23. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Обавезе за бруто зараде	2.607
Доприноси на терет послодавца	1.684
Обавезе за дивиденде	1.485
Остале краткорочне обавезе	<u>1.813</u>
	<u>7.589</u>

24. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПВР

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Обавезе за ПДВ	5.857
Пасивна временска разграничења	<u>812</u>
	<u>6.669</u>

25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

У оквиру својих пословних активности Група је остварила одређен број трансакција са повезаним лицима. Стање обавеза са повезаним лицима је следеће:

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
ОБАВЕЗЕ	
Дугорочни кредити у иностранству:	
KG Rakičan д.д. Мурска Собота, Словенија	29.326
Остале дугорочне обавезе:	
KG Rakičan д.д. Мурска Собота, Словенија	<u>86.245</u>
	<u>115.571</u>

26. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	у хиљадама динара <u>2008.</u>
Залихе туђег кукуруза и пшенице	55.719
Државно земљиште	<u>10.592</u>
	<u>66.311</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

27. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Решењем Агенције за привредне регистре број БД 149308/2009 од 13. октобра 2009. године извршена је промена висине основног капитала Матичног друштва са 15.000 ЕУР на 115.000 ЕУР. Овом регистрацијом повећања основног капитала, извршено је усаглашавање стања капитала исказаног у пословним књигама Матичног друштва са стањем у Агенцији за привредне регистре

28. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Пословање Групе је изложено финансијским ризицима, укључујући ефекте промена тржишних цена, девизних курсева, каматних стопа и ликвидности. Основне карактеристике ових ризика јесу следеће:

Кредитни ризик

Изложеност Групе кредитном ризику се углавном односи на потраживања од купаца. Управљање кредитним ризиком се спроводи кроз политику продаје која дефинише кредитне лимите, услове плаћања и слично. Група нема значајнију концентрацију кредитног ризика, јер је њена изложеност распрострањена на велик број купаца.

Ризик од промене девизних курсева

Основни извор девизног ризика за Групу представљају обавезе по дугорочним и краткорочним кредитима код којих је плаћање везано за ЕУР и ЦХФ. Група не поседује финансијске инструменте којима се обезбеђује од ризика промена девизних курсева.

Ризик од промене каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа се односи на постојање варијабилне каматне стопе везане за ЕУРИБОР и ЛИБОР код дугорочних и краткорочних кредита одобрених од стране пословних банака у земљи и иностранству.

Ризик ликвидности

Изложеност Групе ризику ликвидности односи се на способност Групе да измирује доспеле обавезе, уз одржавање потребног нивоа и структуре обртних средстава. Управљање ризиком ликвидности се спроводи кроз политику одржавања адекватног нивоа ликвидних средстава на основу пројектованих токова готовине.

29. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2008.</u>
ЕУР	88,6010
ЦХФ	59,4040